

MĀRUPES NOVADA PAŠVALDĪBA

Daugavas iela 29, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Tālrunis 67934695 (Mārupe), 67914650 (Pīķi)
marupe@marupe.lv; marupe.info@marupe.lv; www.marupe.lv

DOMES SĒDES PROTOKOLA Nr.12 PIELIKUMS

2022.gada 29.jūnijs

LĒMUMS Nr.22

Par Mārupes novada pašvaldības tiešas līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Mārupes komunālie pakalpojumi"

Noklausījusies Mārupes novada pašvaldības izpilddirektora, kapitāla daļu turētāja pārstāvja Kristapa Loča ziņojumu par nepieciešamību pārvērtēt Mārupes novada pašvaldības tiešu līdzdalību sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Mārupes komunālie pakalpojumi", Mārupes novada pašvaldības dome konstatēja sekojošo:

1. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Mārupes komunālie pakalpojumi", reģistrācijas Nr. 40103111018, (turpmāk tekstā – MKP) reģistrēta 1993. gada 27. decembrī un tās 100 % kapitāla daļu turētāja ir Mārupes novada pašvaldība.
2. MKP apmaksātais un reģistrētais pamatkapitāls uz šī lēmuma pieņemšanas brīdi ir 13748497,00 EUR (trīspadsmit miljoni septiņi simti četrdesmit astoņi tūkstoši četri simti deviņdesmit septiņi euro, 00 centi).
3. MKP šobrīd darbojas šādās jomās:
 - 3.1. siltumapgādes pakalpojums (ražošana, piegāde un tirdzniecība) un saistītais siltumtrases nomas pakalpojums Jaunmārupē;
 - 3.2. ūdensapgādes pakalpojums un saistītie papildpakalpojumi: pagaidu ūdensskaitītāju uzstādīšana, ūdenssaimniecības pakalpojuma atjaunošana;
 - 3.3. centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojums un saistītais decentralizēto kanalizācijas noteikūdeņu pieņemšanas pakalpojums;
 - 3.4. elektroenerģijas piegāde un tirdzniecība apakšlietotājiem līdz brīdim, kad šo pakalpojumu pārņems licencētais pakalpojuma sniedzējs.
4. MKP nav līdzdalības citā kapitālsabiedrībā.
5. Saskaņā ar 2022. gada 17. martā noslēgto līgumu Nr. 1/4-2/72-2022 par Mārupes novada pašvaldības līdzdalības izvērtējumu kapitālsabiedrībās un kapitālsabiedrību darbības efektivitātes izvērtējumu, SIA "Grant Thornton Baltic", reģistrācijas Nr. 50003619401, sniedza Mārupes novada pašvaldības līdzdalības MKP juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un snieguši secinājumu par pašvaldības līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas noteikumiem. Izvērtējums ir veikts atsevišķi katram MKP pakalpojumam (t.sk. pamatpakalpojumi un papildpakalpojumi).

SIA "Grant Thornton Baltic" izvērtējumā ir sniegti šādi vispārīgie secinājumi saistībā ar sniegtajiem pakalpojumiem – siltumapgādes pakalpojums (ražošana, piegāde un tirdzniecība) un saistītais siltumtrases nomas pakalpojums Jaunmārupē; ūdensapgādes pakalpojums un saistītie papildpakalpojumi: pagaidu ūdensskaitītāju uzstādīšana, ūdenssaimniecības pakalpojuma atjaunošana; centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojums un saistītais decentralizēto kanalizācijas noteikūdeņu pieņemšanas pakalpojums; telpu noma veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem; rēķinu sagatavošanas process; elektroenerģijas piegādes pakalpojums.

MKP pakalpojumu klāstā ir konstatējami pamatpakalpojumi un papildpakalpojumi. Pamatpakalpojumi atbilst MKP statūtos noteiktajiem darbības veidiem, kā arī MKP un Mārupes novada pašvaldības attīstības stratēģijās noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un to sasniegšanas uzdevumiem un kontroles rādītājiem.

MKP darbība ir neatkarīga no pašvaldības finansējuma. MKP nesaņem regulārus ieņēmumus no pašvaldības, pamatojoties uz jebkādiem līgumiem vai citiem dokumentiem, par pakalpojumu nodrošināšanu, vai subsīdiju vai dotāciju veidā. Vienlaikus pašvaldība regulāri līdzfinansē MKP infrastruktūras attīstību (ŪKT un siltumapgādes tīklu atjaunošana un paplašināšana), veicot ieguldījumus MKP pamatkapitālā.

SIA "Grant Thornton Baltic" izvērtējumā ir sniegtas šādas rekomendācijas:

1. Balstoties uz veikto analīzi, SIA "Grant Thornton Baltic" rekomendē saglabāt līdzdalību MKP šādās jomās:
 - d) siltumapgādes pakalpojums (ražošana, piegāde un tirdzniecība) un saistītais siltumtrases nomas pakalpojums Jaunmārupē;
 - e) ūdensapgādes pakalpojums un saistītie papildpakalpojumi: pagaidu ūdensskaitītāju uzstādīšana, ūdenssaimniecības pakalpojuma atjaunošana;
 - f) centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojums un saistītais decentralizēto kanalizācijas noteikūdeņu pieņemšanas pakalpojums.

Augstākminēto pakalpojumu sniegšana atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk tekstā – VPIL) 88. panta 1. daļas noteikumiem.

2. SIA "Grant Thornton Baltic" rekomendē saglabāt līdzdalību MKP būvniecības pakalpojumu jomā, stingri ierobežojot to ar pieslēgumu pakalpojumu ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, tikai pie nosacījuma, ka privātie komersanti nav spējīgi vai nav ieinteresēti sniegt šo pakalpojumu Mārupes novada iedzīvotajiem samērīgos termiņos un par samērīgu cenu. Turklāt MKP pakalpojums jāsniedz uz tirgus cenas bāzes. Pakalpojuma turpināšanas gadījumā Mārupes novada pašvaldībai stingri jānodrošina vienlīdzīga pieeja un attieksme visiem tirgus dalībniekiem, nepieļaujot jebkāda veida priekšrocību nodrošināšanu MKP.
3. Ievērojot Administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanu 2021. gadā, un tās rezultātā Mārupes novada pašvaldības domes iegūto 100% līdzdalību divās līdzīga profila kapitālsabiedrībās – MKP un SIA "Babītes siltums", SIA "Grant Thornton Baltic" iesaka izvērtēt kapitālsabiedrību funkcijas un to labāko turpmākās īstenošanas modeli, t.sk. izvērtēt iespējamos ieguvumus un zaudējumus no kapitālsabiedrību reorganizācijas veikšanas.

Konkurences padomes (turpmāk tekstā – KP) 2022.gada 1.jūnija atzinumā Nr. 1.7-2/512 (turpmāk tekstā – KP Atzinums) norādīts, ka:

1. Attiecībā uz siltumenerģijas ražošanas un tirdzniecības pakalpojumu sniegšanu tirgū potenciāli ir iespējama konkurence, tādējādi gadījumā, ja šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vēlētos ienākt privātie tirgus dalībnieki, MKP atbilstoši Enerģētikas likuma 48. un 49. pantam būs jānodrošina iespējas arī citiem, t.sk. privātajiem tirgus dalībniekiem realizēt to saražoto siltumenerģiju.
2. MKP sniegtie pamatpakalpojumi ūdenssaimniecības jomā (ūdensapgāde un kanalizācija) – ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē, nemot vērā, ka MKP veic pašvaldības autonomo funkciju, nodrošinot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā. Kā arī MKP pārvaldītā ūdenssaimniecības infrastruktūra nav atsavināma vai nododama lietošanā citam komersantam, jo tās izbūvei un attīstīšanai ir tikuši piesaistīti ES finanšu instrumentu līdzekļi. Vienlaikus, lai novērstu konkurences neneutralitātes riskus, MKP būtu jāatturas no tādu pakalpojumu sniegšanas, ko spētu nodrošināt privātā sektora uzņēmumi, piemēram dažāda veida būvdarbu, remontdarbu veikšana, u.c. (saglabājot avārijas dienestu).
3. Attiecībā uz MKP darbību būvniecības pakalpojumu jomā, KP ieskatā, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu būvniecības jomā pirmšķietami nav saskatāma tirgus nepilnība vai

šī darbības veida atbilstība kādam no citiem VPIL 88. panta pirmās daļas priekšnoteikumiem. Līdz ar to, publiskas personas kapitālsabiedrībai būtu jāatturas no šādu pakalpojumu sniegšanas.

4. KP nav iebildumu attiecībā uz telpu iznomāšanas pakalpojuma sniegšanu, tādējādi racionāli un lietderīgi izmantojot MKP neizmantotās telpas.
5. KP nav iebildumu attiecībā uz decentralizēto noteķudeņu pieņemšanas papildpakalpojuma sniegšanu, kas var tikt uzskatīts par pamatpakalpojuma – kanalizācijas pakalpojums – daļu, ņemot vērā, ka MKP pati nesniedz asenizācijas pakalpojumus, bet nodrošina decentralizētās kanalizācijas sistēmu noteķudeņu pieņemšanas pakalpojumu no asenizācijas pakalpojumu sniedzējiem.
6. KP nav iebildumu attiecībā uz siltumtrases nomas papildpakalpojuma sniegšanu, ņemot vērā faktisko situāciju.
7. Attiecībā uz MKP darbību būvniecības pakalpojumu jomā, KP ieskatā, ūdensapgādes un ka kanalizācijas sistēmu būvniecības jomā pirmšķietami nav saskatāma tirgus nepilnība vai šī darbības veida atbilstība kādam no citiem VPIL 88. panta pirmās daļas priekšnoteikumiem. Līdz ar to, publiskas personas kapitālsabiedrībai būtu jāatturas no šādu pakalpojumu sniegšanas. Publisku personu kapitālsabiedrību darbība, t.sk. pieslēgumu projektēšanā un izbūvē, varētu būt pieļaujama un objektīvi attaisnojama, ja pieslēgumu projektēšana un izbūve notiek teritorijās, kurās tiek realizēti ES Kohēzijas fonda līdzfinansētie projekti, lai sasniegtu nepieciešamo pieslēgumu skaitu aglomerācijā, kā arī, ja ir konstatēta tirgus nepilnība. KP vērtējumā, citos gadījumos (kas nav saistīti ar ES Kohēzijas fonda projektu īstenošanu), pašvaldībām būtu jāveicina privātā sektora iesaiste un jāatturas no šādu pakalpojumu sniegšanas privātpersonām, ja to spēj nodrošināt privātā sektora komersanti.

Likuma “Par pašvaldībām” 14. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot pašvaldību iestādes, dibināt biedrības vai nodibinājumus, kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās.

Saskaņā ar VPIL 87. panta pirmo daļu, publiska persona privāto tiesību jomā darbojas, veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai, sniedzot pakalpojumus un dibinot kapitālsabiedrību vai iegūstot līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā. Savukārt, tā paša panta trešā daļa noteic, ka atsavinātas publiskas personas, izveidojot privāto tiesību juridiskās personas, arī tādas, kurām nav peļņas gūšanas rakstura, nevar izvairīties no šajā likumā noteiktās atbildības un izvirzīt tām citus mērķus, kas neizriet no attiecīgās publiskās personas funkcijām. Tā paša likuma 88. panta pirmā daļa noteic, ka publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

1. tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
2. publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
3. tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Pašvaldības autonomā funkcija saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1.punktu ir organizēt iedzīvotajiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; noteķudeņu savākšana, novadīšana un attīrišana) neatkarīgi no tā kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

Mārupes novada pašvaldības vispārējie stratēģiskie mērķi, kas izriet no tās autonomajām funkcijām, ir noteikti Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013. – 2026.gadam. Izvērtējot MKP komercdarbības veidus, dome konstatē, ka siltumapgādes pakalpojums (ražošana, piegāde un tirdzniecība) un saistītais siltumtrases nomas pakalpojums Jaunmārupē; ūdensapgādes pakalpojums un saistītie papildpakalpojumi: pagaidu ūdensskaitītāju

uzstādīšana, ūdenssaimniecības pakalpojuma atjaunošana; centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojums un saistītais decentralizēto kanalizācijas noteikūdeņu pieņemšanas pakalpojums; atbilst likuma “Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 1. punktā ietvertajai pašvaldības autonomajai funkcijai. MKP pakalpojumu sniegšanai izmanto kapitālsabiedrības īpašumā esošos resursus, lielākā daļa no kuriem tika izbūvēta ar Mārupes novada pašvaldības domes finansiālu atbalstu, izsniedzot galvojumus vai palielinot pamatkapitālu.

Tādējādi secināms, ka MKP komercdarbība iepriekš minētajās jomās atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktos noteiktajiem gadījumiem, kad publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var saglabāt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā. Bez tam MKP ir pieredze, nepieciešamie resursi, attiecīgas kvalifikācijas personāls, tādējādi pašvaldības līdzdalība kapitālsabiedrībā atbilst sabiedrības interesēm.

Ņemot vērā visu augstāk minēto, dome secina, ka normatīvajos aktos pašvaldībai uzdoto funkciju īstenošana komercdarbības veidā ir pamatota un līdz ar to pašvaldības līdzdalības saglabāšana kapitālsabiedrībā atbilst Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta nosacījumiem.

Daļā par elektības pieejamības nodrošināšanu, izmantojot sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Mārupes komunālie pakalpojumi” elektrotīklus apakšlietotājiem, Mārupes novada administratīvajā teritorijā, Mārupes novada pašvaldības dome ņem vērā turpmāk minēto:

1. Elektroenerģijas piegādes nodrošināšana nav pašvaldības autonomā funkcija likuma “Par pašvaldībām” izpratnē. MKP nav pieejami administratīvi akti, kas noteiku šāda pienākuma veikšanu. Elektroenerģijas piegāde nav iekļauta nevienā stratēģiskajā mērķī Mārupes novada ilgtspējīgajā attīstības stratēģijā 2022.-2034.gadam.
2. MKP kā darbojošos uzņēmuma vajadzībām minētā valdījumā esošā infrastruktūra nav nepieciešama un pēc stāvokļa uz vērtējuma izstrādes brīdi tā tiek izmantota tikai elektroenerģijas piegādei citiem apakšlietotājiem.
3. Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 15. pantā minēto pašvaldības funkcijas neietver elektroenerģijas piegādes nodrošināšanu.
4. Tiek uzskatīts, ka atbilstoši Enerģētikas likuma normām MKP nav tiesīga sniegt sabiedriski regulējamu komercdarbību, kas ietver elektroenerģijas ražošanu, elektroenerģijas iepirkšanu, pārveidi, uzglabāšanu, pārvadi, sadali vai tirdzniecību. SIA “Grant Thornton Baltic” uzskata, ka MKP var saglabāt šī pakalpojuma sniegšanu līdz brīdim, kad pakalpojuma sniegšanu pārņems licencēts pakalpojuma sniedzējs (A/S “Sadales tīkls”).

Ņemot vērā augstāk minēto, SIA “Grant Thornton Baltic” rekomendē izbeigt elektroenerģijas piegādes pakalpojuma nodrošināšanu tiklīdz tas būs iespējams, nodrošinot pakāpenisku pakalpojuma nodošanu A/S “Sadales tīkls” pārziņā. Līdz ar elektroenerģijas piegādes pakalpojuma izbeigšanu tiek rekomendēts pārtraukt arī elektriķa pakalpojuma sniegšanu.

Ievērojot augstāk minēto, un saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmo daļu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. panta pirmo un otro daļu, kā arī ņemot vērā Finanšu komitejas 2022. gada 21. jūnija atzinumu pieņemt iesniegto lēmuma projektu “*Par Mārupes novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Mārupes komunālie pakalpojumi”*”, atklāti balsojot ar 16 balsīm „par” (Andrejs Ence, Nikolajs Antipenko, Ilze Bērziņa, Mārtiņš Bojārs, Ira Dūduma, Līga Kadīge, Valdis Kārkliņš, Dace Štrodaha, Jānis Lagzdkalns, Normunds Orleāns, Aivars Osītis, Guntis Ruskis, Olegs Sorokins, Uģis Šteinbergs, Gatis Vācietis, Jānis Lībietis), (Ivars Punculis, kā ieinteresētā persona, pamatojoties uz likuma “Par pašvaldībām” 37.panta 11.punktu, balsojumā par sagatavoto lēmumu nepiedalās), „pret” nav, „atturas” 1 (Andris Puide), **Mārupes novada pašvaldības dome nolemj:**

1. Saglabāt Mārupes novada pašvaldības tiešo līdzdalību sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Mārupes komunālie pakalpojumi”, reģistrācijas Nr. 40103111018, šādās jomās:
 - 1.1. siltumapgādes pakalpojums;

- 1.2. dzeramā ūdensapgādes pakalpojums;
 - 1.3. centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojums;
 - 1.4. elektroapgāde apakšlietotājiem atbilstoši sabiedrības īpašumā esošajam elektrotīklu pārklājumam līdz brīdim, kad šo pakalpojumu pārņems licencētais pakalpojuma sniedzējs.
2. Atļaut sniegt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Mārupes komunālie pakalpojumi", reģistrācijas Nr. 40103111018, papildpakalpojumus jomās, kurās pašvaldība saglabāja savu tiešu līdzdalību, ja:
 - 2.1. pakalpojumi ir racionāli un cieši saistīti ar pamatpakalpojumu, uzlabo tā kvalitāti, pieejamību pakalpojuma lietotājam;
 - 2.2. pakalpojumi nodrošina resursu lietderīgu izmantošanu un nav saistīti ar būtiskām investīcijām;
 - 2.3. pakalpojumu nav spējīgi vai nav ieinteresēti sniegt privātie komersanti samērīgos termiņos un par samērīgu cenu;
 - 2.4. pakalpojums nekavē, neierobežo un nedeformē konkurenci, tai skaitā nerada atšķirīgus konkurences apstākļus tirgus dalībniekiem attiecīgā segmentā, neierobežo potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšanu vai darbību tirgū, kā arī neveicina tirgus dalībnieku aiziešanu no sabiedrības apkalpojamās teritorijas.
 3. Sniedzot papildpakalpojumu, sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Mārupes komunālie pakalpojumi" ne retāk kā reizi piecos gados veikt konkurences neutralitātes risku izvērtējumu, lai novērstu iespējamās neatbilstības Konkurences likuma 14.¹ pantam.
 4. Saskaņā ar Mārupes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.-2034. gadam, kas apstiprināta ar Mārupes novada pašvaldības domes 2022. gada 26. janvāra lēmumu Nr. 23 (prot.Nr.1) izvirzīto pašvaldības stratēģisko mērķi SM2 "Kvalitatīva, droša un daudzveidīga vide, ilgtspējīgai dzīves un darba telpai" noteikt kapitālsabiedrībai šādus vispārējos stratēģiskos mērķus:
 - 4.1. Centralizētu ūdensapgādes pakalpojumu pieejamība aglomerācijā (95-100% iedzīvotāju);
 - 4.2. Notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamība aglomerācijā (95-100% iedzīvotāju).
 5. Mārupes novada pašvaldības izpilddirektoram uzraudzīt kapitālsabiedrībai noteikto pienākumu īstenošanu.
 6. Lēmumu noformētu ar drošu elektronisko parakstu nosūtīt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Mārupes komunālie pakalpojumi" uz e-pasta adresi: info@mkp.lv.

Pašvaldības domes priekšsēdētājs

*Sagatavoja Centrālās administrācijas
Juridiskās nodalas jurists D. Valters.*

*Lēmumā norādītie normatīvie akti ir spēkā
un attiecināmi uz lēmumā minēto gadījumu.
Juridiskās nodalas jurists D. Valters.*

Andrejs Ence